

S P H A L M A T A

Instructionis brevis de *solido ficto*, propositæ 6. Aug. 1759.

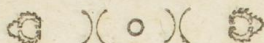
- I. Pag. 3. in not. §. 8. *Marca est major libra: libra plerumque dextans.* Non: libra est 240., marca 144. Si post *Wernerum* legas interdum *marcam* librâ *majorem*, ut supra §. XXIV. in not., tunc retinebatur alicubi adhuc pes *antiquus* *marcae* juxta pedem *novum* libræ *Wernerianæ*. Divisio libræ in *majorem*, & *minorem* retineri potest apud *Treviros*, sed non debet referri ad *antiqua* tempora. Et eatenus interpretare dicta ibid. §. XVII. *Monetarium* *Trevir.* eo loco allegatum loquitur de librâ *Hallensium*, quorum duæ libræ utique valent 20. Schilling *denariorum*, quia *Treviris* duo *Hallenses* fecerunt unum *denarium*, & sic pariformiter 1. librâ *Hall.* valuit 10. Schilling *denar.*
- II. Pag. 8. in not. Florenum æstimavi anno 1314. *sex capitonibus*: malè; *maldrum* enim *siliginis* in illâ *caristiâ* stetit 600. *denariis*, 300. *petermengis*, *florenis aureis* 5., computando quemlibet pro 12. *grossis ordinariis*.
- III. Pag. ead. §. XIX. *admissi* adhuc anno 1328. *usuras decunces*: fuit error ex *suppositione falsâ*, quòd tunc *libra denariorum* fuerit duntaxat 10. *solidi*, cùm esset 20. Sæc. XIV. rariùs apud nos occurrunt *usuræ censuales* ultra 5. pro 100., pleræque sunt 4. pro 100.

Q U Æ S T I O

Ad illustrandum hîc, & aliàs dicta de *Solido*.

Quinam Solidi Speciei representarunt Solidum fictum denariorum?

1. *Denariorum*, sive *Crucigerorum maximorum*, *solidum* representavit, & adhuc representat *Schillingus Brabantia*, conditus *der* permissæ *Schilling.*, qui præstat 12. *Crucigeros bonos*, sive *Imperiales*, 15. *Rhenanos*, 18. *Trevir.*, sive 9. *petermengos*, & sex faciunt *Dalerum imperialem*. *Horum solidorum* hoc bello durante *milliones* cusi sunt à *diversis Germaniæ Principibus*, sub *inscriptione*: VI. *einen Reichs-Thaler*, sed plurimû *adulterini*, & à *Cæsare* *proscripti*.

Observatio. De ejusmodi solido omnium gravissimo loquitur charta Sculteti, & Scabinorum de Boppardiâ ad Canonicos S. Simeonis Trevir. de anno 1223. *Repperimus in eodem testamento volis, & vestra Ecclesia VIGINTI SOLIDORUM redditus, seu census annuos, TRIBUS HALLENSIBUS PRO QUOLIBET DENARIO COMPUTANDIS, specialiter legasse, & donasse.* Erant quinque moderni floreni Rhenenses ad 60. Crucigeros, 36. petermengos. Eadem oratio potuit sic efferri: 30. solidis pro librâ computatis, ut legitur in *Hist. diplom. Trev. Tom. 1. pag. 704.* ad an. 1230., fumendo solidum pro 12. denariis Trevir., & denarium pro 2. Hallensibus; in idem enim recidet, quia si libra fuerit 20. solidorum, denarium computando pro 3. Hallensibus, eadem libra erit 30. solidorum, denarium computando pro 2. Hall., sicut eum computabant Treviri: unde non accedo ei, quod ibi in not. d. dicitur: *Trevirensium moneta & computus in eo differebat à communi Germania, quòd illi triginta solidos, Schilling, in unam argenti libram computarent, cum alibi primitus viginti, deinde viginti quatuor solidi libram, 12. verò denarii, pfenninge, solidum constituerent:* huic, inquam, non accedo, quia Trevirensibus, sicut aliis Germanis, libra fuit 20. solidi, solidus 12. denarii, sed, quoniam denarius Trevirorum unâ tertiâ minor erat denario aliorum Germanorum, debebant scribi 30. solidi monete Trevirensis, quoties debebantur 20. solidi monete gravis: id quod erat nominatim exprimendum, aliâ duntaxat pro librâ Treviris soluti fuissent 20. solidi Trevir. Sic quoque lego in Calendario Memoriarum S. Simeonis: *Henricus Saxo 40. libras Trevir., per 40. solidos computatas.* Erat tempore foundationis Cruciger denarius, tempore scripti hujus Calendarii dimidius Cruciger, idè necesse fuit, annotare, quòd libra sit 40. solidorum.

DENARIORUM *Trevirensium* (eujuslibet per 2. *Hallenses*, sicut hodiernum Crucigeri per 2. duplos) solidum representavit usque ad tempora *Böemundi II.* grossus antiquus 6. petermengorum.

A *Böemundo II.* usque ad *Wernerum* Archiep. representavit eum *Triavius*, sive dictus à *Canone* unius solidi *Albus*, ein *Dreyer*, dimidia pars grossi antiqui, sive *Canonis*.

INDE à *Wenero* representavit solidum unus petermengus, quem ipse omnium primus notavit his verbis: *solidus novus*, velut imitando Gallos, quibus pariter incepit sua libra usualis, vel numeralis, esse modici valoris comparativè ad veterem, videlicet 20. Sols, qui nequidem constituunt 20. petermengos.

PARER-